

N:o 9.

Af herr **Ol. Andersson** i Hasselbol, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag till ändring i strafflagens bestämmelser i fråga om ådömande af frihetsstraff.

Allmänt förspörjes klagan öfver, dels att strafflagen bestämmer proportionellt högre straff för mindre förbrytelser än för större, dels att fängelset, i stället för att förbättra den brottslige och afskräcka honom från nya förbrytelser, tvärt om ofta försämrar honom samt gör honom än mer disponerad för fortgång på brottets bana.

Vid genomläsandet af strafflagen har jag ej kunnat undgå att finna förstnämnda klagomål berättigadt, och att det andra ej heller saknar befogenhet öfvertygas man om af erfarenheten, som ju äfven till alla delar vinner sin bekräftelse i kongl. fängvårdsstyrelsens berättelse.

En närmare eftertanke säger också, att fängelset som straff för den mindre och ännu ej förhärdade brottslingen måste vara olämpligt, för så vidt man ej vill förneka, att samhället har någon pligt att söka verka väckande och förädlande på fallnes bättre känslor och egenskaper, hvilka ofta endast i brist på näring och odling äro förslappade eller förkrympta. Och äfven från samhällets synpunkt måste det vara oklokt att använda fängelsestraffet oftare, än då det behöfver skydda sig mot sådana samhällsmedlemmar, som äro farliga för den allmänna säkerheten. Ty hvarför är det så många, enligt statistiska uppgifter, som återfalla i brott? Så humant som våra fängelsefångar numera behandlas, kan ju frihetens förlust i och för sig ej vara så synnerligen afskräckande för de samhällets olycksbarn, som företrädesvis befolka våra fängelser och hvilka i friheten mången gång

få slita mera ondt än i fängelset, der de äro befriade från allt bekymmer för föda, kläder och husrum. Alltså torde det ej kunna bestridas, att det som i allra främsta rummet gör fängelsestraffet i allmänna medvetandet så afskräckande, att det kan verka som korektiv mot böjelse till brott, är den skam och nesa, som äro förenade med det samma. Men för den, som en gång blifvit inregistrerad i fängelsets rullor och således redan är brännmärkt, har ju derfor också fängelsestraffet förlorat just den egenskap, som gjort det mest fruktadt. Han har så att säga tvungits att bita hufvudet af skammen och dermed är det ock i de flesta fall förbi med hans motståndskraft mot frestelsen.

Att häri ligger en af de viktigaste orsakerna till de många återfallen i brott torde ock numera vara en temligen allmän åsigt äfven bland de rättslärde. Jæg vill endast hänvisa till den senaste kriminalistkongressen i Bryssel. Denna uttalade, som bekant, den åsigten, att fängelsestraffen för mindre brott böra ersättas med så kallad framtidsdom.

Det synes mig ock ligga i öppen dag, att en framtidsdom skulle verka mera välgörande än fängelset. Ty för det första vore i en sådan dom inlagd en tydlig kärleksbevisning, hvilket alltid verkar välgörande på den, som deraf blifver delaktig; för det andra skulle en framtidsdom stå som en varnande väktare öfver den brottslige, alltid manande honom att vandra ostraffligt sin väg fram, om han vill undgå att drabbas af den dom, som i händelse han ännu en gång komme i delo med strafflagen, med dubbel tyngd faller öfver hans hufvud. Och för det tredje har en sådan brottsling, som ej fått fängelsets brännmärke på sig, ej så svårt att erhålla det för sin anständiga bergning nödvändiga arbete som den, som kommer ut ur fängelset. Om man dertill lägger den nationalvinst, som kommer af den produkt af arbete, som den brottslige kan verkställa under den tid han skulle sitta i fängelset, samt den besparing statskassan skulle göra i utgifterna för underhåll och vård, så är det allt fördelar, som rikligen löna sig att taga vara uppå.

Rörande tiden huru länge domen bör hafva sin återverkande kraft öfver den dömde, anser jag tio år vara lämpligast, så att om den dömde under denna tid för en ostrafflig vandel, domen förfaller och den dömde befinner sig till staten i samma ställning, som om han aldrig blifvit förvunnen till brott. Men om den dömde inom 10 år återfaller i brott, blir åtalad samt befunnen skyldig, då bör han straffas för båda förbrytelserna och straffet bestämmas efter reglerna om förbrytelsers sammanförande. Som enligt min åsigt klokheden bjuder, att man i en obepröfvad sak bör taga korta steg, så anser jag att framtidsdomen icke bör tillämpas på andra än dem, som icke förut varit dömda för brott, och icke för större

förbrytelser, än som kunna ådömas högst 6 månaders fängelse eller motsvarande straffarbete.

På grund af det anförda, vågar jag härmed vördsamt föreslå, det Riksdagen ville besluta en skrifvelse till Kongl. Maj:t om utarbetande och framläggande för Riksdagen af ett förslag till sådan ändring af strafflagen, att framtidsdom blefve införd för första resan begångna mindre brott och förseelser.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 22 januari 1890.

O. Andersson,
från Vermland.